

Landsbyf. skole og have ganske normale Coner. Men saa forekommer det mig, at det bliver vanskeligt at faa at vide, hvornaar man kan give saadanne Fritagelser (eller Undtagelser; thi der staar længere nede, at Eleven ikke maa ophjse, hvilken Skole han agter at gaa paa. Havde det ikke staaet der, kunde man forstaa det saaledes, at naar en Elev søgte at komme ind paa en saadan Høvedbrugsf. skole eller Skole, beregnet for det mindre Jordbrug, kunde der stilles lempeligere Fordringer, end naar der staar i Almindelighed, at de ikke maa opgives, hvilken Skole de ville søge, om det altsaa er en Landbrugsf. skole eller en Høvedskole, og saa veed man altsaa ikke, om man kan give en saadan Ansøger Udgang til Understøttelse, naar det ikke kan bevises, at han har de nødvendige Forudsættelser. Jeg vilde gerne høre de ærede Forslagsstilleres Mening om dette Spørgsmaal; thi det har nogen Betydning for mig, for jeg kan gaa til at stemme for Forslaget.

### Ordføreren for Forslagsstillerne

(Tutein): I Anledning af de Bemærkninger, der nu fremkom fra det ærede Medlem, skal jeg sige, at dette Spørgsmaal har været Genstand for en overordentlig omhyggelig Overvejelse i Udvalget, og det har ogsaa i sin Tid været Genstand for en ret udførlig Debat her i Tinget, men det blev hævdet med stor Styrke, navnlig fra alle deres Side, som have praktisk Erfaring i den Skolegerning, hvorefter der her er Tale, at det er aldeles nødvendigt, at de unge Mennesker, som komme paa de Skoler, der her er Tale om ved denne Lov at understøtte, ere i Besiddelse af en vis aandelig Modenhed. Det har selvfølgelig ikke kunnet gaa an, som man gør ved de højere Undervisningsanstalter, at gøre Udgangen til disse Skoler afhængig af, at Eleverne have bestaaet en eller anden forudgaaet Eksamen. Paa ingen Maade! Det har man ikke villet og ikke kunnet fordre; enhver kan jo ogsaa sige sig selv, at det at fordre af Eleverne paa en saadan Landbrugsf. skole, at de skulle have bestaaet nogen som helst offentlig Eksamen, er fuldstændig urimeligt. Men paa den anden Side er det aldeles utvivlsomt, at de unge Mennesker maa have nogen Udvikling, nogen Modenhed og nogle positive Kundskaber for at kunne have nogen som helst Nytte af den Undervisning, der foregaar. Det er derfor, man har sat denne Bestemmelse. Den er saa lemfældig, forekommer det mig, som vel muligt. Udtrykkene ere saa elastiske, at det ikke vilde være forbundet med nogen som helst Vanskelighed for nogen, der har faaet en god, almindelig Skoleundervisning, at fyldestgøre den. Det

er ikke andet, der fordres, end at vedkommende skal have lært noget i Skolen. Det vil ikke være vanskeligt for saadanne Mennesker at tilfredsstille de Fordringer, der her er Tale om, idet der nemlig staar, at han skal have Attest fra en Realskole, Folkehøjskole eller Forsøttelsesf. skole „eller paa anden Maade“; dette er saa elastisk, som det paa nogen Maade kan taale at være. Det ærede Medlem gjorde i Forbindelse hermed en Indvending mod den Fordring, at Ansøgeren ikke i Begæringen om Understøttelse skal anføre, ligesom han heller ikke maa opgive, hvilken Skole han agter at søge, idet det ærede Medlem mente, at det vilde vanskeliggøre Bestemmelsen om, hvorvidt han havde den fornødne Modenhed, og spurgte om, hvorledes saa denne Attest skulde være. Det ærede Medlem syntes altsaa at gaa ud fra, at der efter Skolernes forskellige Bestaffenhed maatte fordres forskellige Grader af Udvikling og Modenhed. Det har man ikke troet var fornødent, man har tværtimod ment, at man maatte fordre en vis Grad af Modenhed hos enhver, der skulde kunne søge og med Nytte følge Undervisningen i disse Skoler, der bl. a. ogsaa give teoretisk Undervisning, og enhver kan sige sig selv, at intet ungt Menneske er i Stand til at følge en teoretisk Undervisning, uden at han i Forvejen har et vist Fond af Skolekundskaber. Vi have forlangt et saadant Lavmaal af Kundskaber og stillet saa overordentlig smaa Fordringer, at der ikke kan slaas af derpaa, og enhver, som i det hele søger en saadan Skole, maa kunne skaffe sig en saadan Attest. Derfor er der ingen Grund til at gøre Forskel paa Skolerne og sige: Bille I søge den Skole, skulle I have Præliminærexamen, og ville I søge den Skole, er det nok at kunne læse og skrive; vi have paa ingen mulig Maade villet opstille en saadan Klassifikation af Skolerne for at faa Understøttelse. Derfor have vi formuleret Forslaget, som det er, og som det er vedtaget her i Tinget tidligere.

**Dinesen:** Maa jeg blot gøre den korte Bemærkning, at naar jeg stemmer saavel for dette som for det foregaaende Forslags videre Fremme, er det i det Haab, at disse Forslag en Gang maa blive arbejdede saaledes sammen, som jeg antydede i mine Udtalelser forleden Dag. Jeg fastholder nemlig den Formening, at det er urigtigt at ordne disse Forhold ved to Love i Stedet for ved een.

**Berg:** Med den Tante at arbejde begge Lovforslagene sammen maa jo ogsaa